

УДК 339.24

УДК 338.24

Надія Синькевич, Олена Куньо

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Nadiya Sin'kevich, Olena Kune

PRIORITY DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ACTIVITY ARE IN UKRAINE

Правові, економічні та організаційні основи формування та реалізації інноваційної діяльності в Україні визначає Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" (16 січня 2003 року, № 433-IV).

На державному рівні розвиток інноваційної діяльності підтримувався головним чином у двох напрямках: шляхом формування різноманітних фінансових механізмів – фондів, у тому числі венчурних і позабюджетних, а також через співфінансування та створення інноваційної інфраструктури, такої як технопарки, інноваційні-технологічні центри, бізнес-інкубатори. Більшість зі створених фондів і об'єктів інфраструктури спрямована на підтримку малого інноваційного бізнесу.

Держава практично не заохочує основні промислові галузі до фінансування досліджень і інноваційної діяльності розробок і не стимулює інноваційну діяльність на підприємствах. Напрями регулювання не розвинуті, а податкові пільги призначенні тільки науковим організаціям незалежно від напрямку і результатів їхньої роботи. Тому українські технопарки утворилися переважно на базі академічних і великих науково-дослідних структур. Негативною тенденцією є відсутність капітальних вкладень та інвестування в інноваційні проекти. В Державній комісії з цінних паперів і фондового ринку, зареєстровано 10 інвестиційних фондів, із яких сім – венчурні, основною діяльністю яких є інвестування інноваційних розробок. Однак відчутних результатів діяльності поки не спостерігається.

За видами економічної діяльності більшими за середню частку інноваційно активних підприємств були підприємства з виробництва коксу та продуктів нафтопереробки (33,3% загальної кількості промислових підприємств), машинобудування (23,3%), хімічної та нафтохімічної промисловості (21,6%), а також металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (15,0%).

В розрізі регіонів більш активно здійснювали нововведення підприємства Вінницької, Волинської, Івано-Франківської, Кіровоградської, Львівської, Полтавської, Харківської, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Київ.

Інноваційна активність підприємств у 2009 році певною мірою залежала від форм господарювання підприємств. Зокрема, питома вага інноваційних підприємств серед відкритих акціонерних товариств становила 22,7%; закритих акціонерних товариств – 20,9%; спільних товариств – 20,8%; державних підприємств – 19,4%.

Інноваційна активність підприємств також залежала від розмірів підприємства. На підприємствах з чисельністю працюючих: від 5 тис. і більше осіб їх частка становила 54,0%; 1000 – 4999 осіб – 40,2%; 500 – 999 осіб – 29,6%; 250 – 499 осіб – 20%; 100 – 249 осіб – 15,4%. Сьогодні в Україні є: недостатній рівень фінансування науково-технічних робіт, слабкий розвиток інфраструктури трансферу технологій, зниження рівня "інтелектуалізації" експорту і зростання імпортозалежності країни від наукоємних товарів, незадовільне інформаційне забезпечення інноваційної сфери, недосконалість податкової системи та відсутність державної підтримки, повільний розвиток ефективних форм інноваційної діяльності, на які необхідно в першу чергу звернути увагу, як в науковому середовищі так і на законодавчому рівні.